

стабільним станом суспільства (стан спокою), щоб бажання зробити його кращим не зникало в їхньому конструктивному мисленні. Цей винятково величний і в той же час повсякденний напрямок життєдіяльності унікальних за впливовістю людей планети, надихає всіх нас співвітчизників оптимізмом і вірою в щасливе майбуття нашої України.

*Семенова Алла Василівна
м. Одеса, Україна*

Одеський національний політехнічний університет
**ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ
ПСИХОПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК У КОНТЕКСТІ
РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО
ЛІДЕРА**

Пошуки якостей, притаманних лідерам, тривають протягом багатьох століть. Питаннями про те, що відрізняє лідерів від пересічних людей, цікавилися філософи від Платона до Плутарха [5], тим самим стверджуючи, що витоки лідерства полягають в індивідуальних особливостях людини [3]. Сучасному лідеру необхідно бути справжнім майстром Слова з високим рівнем знань і вмінь у сфері культури і техніки мовлення. Основним, засадничим принципом шліфування красномовства є принцип мовленнєвої активності, адже формування риторичної культури неможливе поза процесом мовлення. Цей принцип вимагає застосування таких методик, у яких максимально реалізується мисленнєво-мовленнєва діяльність. *Едвард Стоунс* (1922–2005) – уперше увівши поняття «психопедагогіка», трактував його як

«застосування теоретичних принципів психології в практиці навчання» [4, с. 86]. Саме на вивчення методологічних проблем розвитку професійної майстерності у системі «людина – людина» й спрямована *психопедагогіка*.

Особливості практичної реалізації психопедагогічних методик розвитку культури і техніки мовлення сучасного лідера висвітлено на прикладі розробки і застосування навчального посібника «Мистецтво мовлення сучасного педагога» [2] на курсах підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів ОНПУ «Педагогічна майстерність викладача вищої школи». Авторами посібника здійснено спробу систематизувати теоретичний, методико-практичний матеріал із формування й розвитку культури та техніки мовлення, уміщений у підручниках, посібниках, окремих наукових і науково-популярних виданнях; особлива увага приділена психоакустичному та психолінгвістичному аспектам. У книзі зібрано та впорядковано більше 250 вправ, дидактичних ігор, тренінгів, спрямованих на розвиток і вдосконалення мовленнєвого апарату, що надає практичної можливості «шліфувати» професійне мовлення. Посібник складається зі вступу, трьох розділів, а також списку використаної та рекомендованої літератури. У третьому розділі посібника: *«Ораторська вправність як невід’ємна складова успішного мовлення педагога»* конкретизовано специфічні методики (аутотренінг, медитація, навіювання) у контексті розвитку культури мовлення. Зауважимо, що застосування цих методик з метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів було описано у попередніх публікаціях автора (наприклад [1]). Початковий курс містить стандартні

вправи, які було розроблено свого часу І. Шульцем (*Johann Heinrich Schultz*, 1884-1970 р.) Елементи аутогенного тренування є потужним інструментом розвитку навичок внутрішньої саморегуляції, розвитку педагогічної майстерності. Проте й досі не всі його можливості широко відомі, а тому не актуалізовані в практиці. Другий шлях – застосування медитативних вправ, пов'язаний із використанням *активної ролі уявлень, чуттєвих образів* (зорових, слухових, тактильних тощо. Нарешті, третій шлях впливу на психофізіологічні функції організму ґрунтується на *регулюючій та програмуючій ролі слова*, яке проговорюється не тільки вголос, але й подумки – на навіюванні. Ця властивість внутрішнього мовлення (у формі самонаказів, самоперемов тощо) з давніх-давен використовується у спорті для підвищення ефективності тренувань, мобілізації внутрішніх резервів під час змагань.

Популярність цих методів як засобів цілеспрямованої регуляції сфери настановлень і мотивів діяльності, розвитку впевненості у собі, а також як засобів корекції психічних станів дає підставу вважати, що вони мають стати органічною складовою психопедагогічної підготовки ефективних лідерів. Отже, маємо надію, що пропонований посібник «Мистецтво мовлення сучасного педагога» зацікавить усіх тих освітян, хто дбає про гідне майбутнє українського соціуму, його конкурентоспроможність у єдиній європейській родині, хто намагається стати конкурентоздатним педагогом – тим, чия діяльність «з'іткана» ідеями І. А. Зязюна – ідеями Істини, Добра, Краси, Любові до свого народу, своєї Батьківщини.

Список літератури

1. Семенова А. В. Медитация как метод психолого-педагогического самосовершенствования

преподавателя высшей школы / Meditation as a method of self-improvement of psycho-pedagogical high school teachers / А. В. Семенова // Norwegian Journal of development of the International Science – Oslo, Norway. – 2016, № 1. – Р. 94-100
Access mode : http://www.njd-iscience.com/wp-content/uploads/2016/12/NJD_1.pdf

2. Семенова А. В., Мельник С. М. Мистецтво мовлення сучасного педагога : навчальний посібник / А. В. Семенова, С. М. Мельник. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2019. – 309 с.

3. Семенова А. В. Постнекласичний період методологічного виміру єдності нелінійного синтезу знань в аспекті розвитку теорій лідерства. / А. В. Семенова // «Лідер. Еліта. Суспільство» // Щоквартальний науково-практичний журнал. – Х.: НТУ „ХПІ”, – 2018. – № 1 – С. 109-123. Режим доступу до ресурсу: <http://les.khpi.edu.ua/article/view/2616-3241.2018.1.10>

4. Стоунс Э. Психопедагогика : психологическая теория и практика обучения / пер. с англ. под ред. Н. Ф. Талызиной. – М : Педагогика, 1984. – 472 с.

5. Plato. The Dialogues of Plato translated into English with Analyses and Introductions by B. Jowett, M.A. – Oxford University Press. 2013. – Vol. 3.